

Tokoua 'o Ta'engata

Fai 'e LaNae H. Poulter
(Makatu'unga 'i ha talanoa mo'oni)

Na'e hoko 'a e talanoá ni 'i Simipāpuē.

Fie siofia ha tempale. Te u 'alu ki ai ha 'aho,** ko e hiva ia 'a Laieni.

Na'e pehē ange 'e he tokoua lahi 'o Laieni ko Uloí, "Alu ki ai he 'ahó ni!"

Na'e pelupelu 'e Mama ha vala 'o fa'o ki ha kato fononga. Na'á ne pehē, "Te tau kamata he 'ahó ni, ka 'e fe'unga mo ha 'aho 'e ua ke tau toki a'u ki he tempale 'i 'Afilika Tongá."

Na'e tatali fuoloa 'a Laieni mo hono fāmilí ke nau ō ki he tempalé. Pea ko 'eni, ko e taimí 'eni! Te nau mavahe 'i ha uike kakato 'e taha.

Na'e pehē ange 'e Uloi, "Mami, toe fakamatala mai kau ki a Tauaniasa."

Na'e malimali 'a Mami ki he ongo tamaiki tangatá. "Ko Tauaniasá ko homo ta'oketé ia. Na'e sí'i mālōlō pē 'oku kei ta'u taha. Ka 'oku kei hoko pē ko homo tokoua, 'o tatau mo Tafatiua mo Tatenita. 'Okú ma 'ofa mo Papā 'i he toko nima kotoa 'o 'ema fānau tangatá."

Na'e malimali 'a Laieni 'i he'ene fakakaukau ki a Tauaniasá. 'Oku ongo fakafiefia ke 'ilo'i 'oku 'ofa 'enau ongomātu'á 'iate kinautolu kātoa.

Pehē ange 'a Mamā, "Ko e 'uhinga ia 'oku tau ō ai ki he tempalé. Ke sila'i fakataha ko ha fāmilí 'o ta'engata!" Na'á ne sipa'i leva 'a e kato fonongá. "Tānaki ho'omou 'ū me'á. Ko e taimi 'eni 'o e tempalé!"

Na'e tokoni 'a Uloi kia Laieni he to'o 'enau kato fonongá ki tu'á. Na'e kau atu mo Papā, 'o to'o 'a e puha me'akai na'e teuteu 'e Mamā ki he fonongá. Na'e to'o foki 'e Tafatiua mo Tatenita 'a 'ena kató. Na'e 'ikai fuoloa kuo kamata lue kotoa 'a e fāmilí ki he fale lotú. Na'e tatali mai ai ha pasí, ke 'ave kinautolu ki he tempalé.

Na'e kaka hake 'a Laieni ki he pasí 'o tangutu he tafa'aki 'o Uloí. Na'e 'i ai ha fāmilí kehe 'e tolu mei honau uōtí na'a nau heka mo kinautolu 'i he pasí. Ko e taimi na'a nau maau kātoa ai ki honau nofo'angá, na'e mavahe leva 'a e pasí 'i he fononga lōloa ki he tempalé.

Na'e fakasio 'a Laieni mo Uloi ki tu'a 'i he matapā sio'atá. Ko e faha'ita'u 'uhá 'eni, ko ia na'e lanumata 'a e me'a kotoa mo faka'ofa'ofa. Na'a nau fakalaka atu 'i ha ngaahi ngoue'anga mo ha ngaahi fakatau'anga me'a 'i he ve'ehalá, 'a ia na'e fakatau atu ai 'e he kaká 'a e tematá, siainé, mo e patetá. Na'a nau sio foki ki ha fanga ngeli 'i he

halá! Na'e filifi 'a Laieni pe ko e hā mo ha toe fanga manu 'oku toi 'i he mohuku loloá mo e 'ulu'akaú.

Ne 'ikai fuoloa kuo mafuli 'a e 'ahó 'o pō'uli, pea kei lele pē 'a e pasí. Ko ha fononga lōloa, ka na'e 'ikai lāunga 'a Laieni mo Uloi. Na'e mohe 'a Laieni mo fakakaukau, *Ko e taimi 'eni 'o e tempalé!*

'I he'enu a'u ki he kolo lahi, na'e fakasio 'a e taha kotoa 'i he pasí 'i he matapā sio'atá. Ko hai 'e fuofua sio ki he tempalé?

"Ko 'ena!" Ko Uloi ange ia.

Na'e fāifai, pea hokosia 'a e taimi ke nau hū ai ki he loto tempalé. "Ko e taimi 'eni 'o e tempalé!" Ko e fanafana ange ia 'a Uloi kia Laieni 'i he'enu hū ki lotó. Na'á na fetongi 'o vala hinehina. Pea tangutu leva 'a e tamaiki tangatá 'i ha loki talitali, 'i ha k'i'i taimi, mo e toenga 'o e fānau.

Na'e 'ikai fuoloa kuo taki atu 'e ha tokotaha ngāue tempale lelei 'a e fānau ke nau kau fakataha mo 'enau mātu'á. Na'a nau hū atu ki ha loki na'e 'i ai ha tēpile molū 'i lotomālie ke tū'ulutui ai 'a e kaká. Na'e ui ia ko e 'ōlita.

Na'e pehē ange 'e he tokotaha ngāue 'i mu'a 'i he lokí, "Oku talitali lelei kimoulotu ki he loki silá. Te u faka'aonga'i he 'ahó ni 'a e lakanga fakataula'eikí ke sila'i 'a e fāmilí takitaha, ke ta'engata."

Na'e sio pē 'a Laieni mo Uloi 'i he taimi na'e sila'i ai 'a e fāmilí kehe 'e tolú. Hili ia pea hoko leva kinautolu.

Na'e tū'ulutui takatakai 'a Laieni mo hono ngaahi tokouá pea mo 'enau ongomātu'á 'i he 'ōlitá. Na'e fakaafe'i leva 'e he faisilá ha taha 'o honau ngaahi kaungāme'á

ke ne fakafongā 'a Tauaniasa. Na'e sio hake 'a Uloi kia Mamā mo Papā 'i he'ene hilifaki hono nimá ki hona ongo nimá. Na'á ne fakatokangā 'oku tafe hifo 'a e lo'imatá 'i he kou'aha 'o Mamá, ka na'e malimali pē.

Ko e taimi na'e 'osi ai 'a e silá, na'e fā'ofua 'a Laieni kia Mamā. Na'e fanafana ange ki he'ene fānau tangatá, "Oku mou hangē ha kau 'āngeló."

Pea fanafana atu 'a Uloi, "Oku hangē 'oku 'iate kinautolu ha 'āngeló. Oku ou ma'u ha ongo makehe 'i hoku lotó."

Na'e pehē ange 'a Laieni, "Tatau mo au." Na'e ongo fakafo ke 'i he tempalé mo hono fāmilí ta'engatá! ●

TĀ FAKATĀTĀ 'A RACHEL HOFFMAN-BAYES

* Tohi Hiva 'a e Fānau, 84.

Koe'uhí ko e lakanga fakataula'eikí, te tau lava 'o fakataha mo hotau ngaahi fāmilí 'o ta'engata!